СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

. 156. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 16-го СЕРПНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 16, 1986 No. 156. VOL. XCIII.

…ОТЬ З КОМПАРТІЇ ЗА ЧОРНОБИЛЬСЬКУ КАТАСТРОФУ

Москва. — Газета „Правда", орган ЦК КПСС, повідомила у числі з 14-го серпня ц.р., про чергові звільнення з роботи і викинення з компартії відповідальних осіб з нуклеарної індустрії, які керували окремими ділянками під час катастрофи на чорнобильській нуклеарній енергетичній станції. Деякі особи з місцевої „влади" в Україні втратили свої партійні квитки і працю вже раніше, а тепер Політбюро наказало звільнити від усіх обов'язків і позбавити партійного квитка Генадія А. Веретеннікова, який в тому часі, тобто в часі чорнобильської катастрофи, був керівником всесоюзної нуклеарної індустрії.

Г. А. Веретенніков є один із шістьох високих партійних і урядових осіб, які були позбавлені членства в компартії і звільнені з роботи. Усім звільненим Політбюро і Центральний Комітет КПСС закидали „недбальство", недопильновання своїх обов'язків у висліді чого наступила катастрофа у четвертому реакторі в Чорнобилі вночі з 25-го на 26-го квітня ц.р., від якої досі, згідно з урядовими інформаціями, померло 30 осіб, кількадесять були тяжко поранені і перевезені до шпиталів в Москві й інших містах, а понад 100,000 осіб треба було виселити з Чорнобиля, Прип'яті та довколишніх місцевостей, частинно також з Київської області, зокрема вагітних жінок, жінок з малими дітьми і дітей у шкільному віці взагалі.

Усіх разом з місцевими керівниками в Українській ССР, Москва викинула з роботи і багатьох позбавила партійного квитка, нараховується 12 осіб. Г. Веретенніков, був свого часу заступником міністра електрично-нуклеарної індустрії, відомої у скороченні, як Союзатоменерго. Минулого місяця Політбюро змінило, а згідно відділило електричну індустрію від атомової. Теперішнім керівником нуклеарної індустрії є Ніколай Ф. Луконін, колишній керівник нуклеарних станцій біля Ленінґраду і в Литві.

Інші особи, які „загубили" партійні квитки це Ю.В. Куліков, керівник прихованої партією і урядом індустрії, мабуть атомових заводів, які виробляють нуклеарну зброю, Александер Г Мешков, Алексєй Н. Макухін, Віктор А. Сидоренко, Євгеній Г. Кулов, М.П. Алексєєв, Л. П. Міхайлов, який сповняв функцію керівника виробу турбін для нуклеарних електростанцій, які, нібито були причиною катастрофи також в Чорнобилі.

Поінформовані особи і дипломати в Москві кажуть що переведена „чистка" серед керівників нуклеарної індустрії, це тільки початок заплянованих змін, які помалу дістануться на верхи компартії, зокрема компартії в Україні. Знавці підсовєтської проблематики не виключають навіть атаки на самого Володимира Щербицького, першого секретаря компартії України, який як кажуть спотерігачі, є і так „п'ятим колесом у возі", на якому їде сьогодні Міхаїл Горбачов.

У Філядельфії почнуть святкування Тисячоліття

Філядельфія. — У неділю, 17-го серпня ц.р., філядельфійский деканат Української Православної Церкви в ЗСА святкуватиме інавгурацію 1000-річчя Хрищення України. Святкування розпочнуться о год. 10-ій в українському православному соборі св. Володимира при 6740 Норт 5-та вулиця.

Блаженніший Владика Мстислав, Архиєпископ Філядельфії і Митрополит УП Церкви в ЗСА, відслужить Архиєрейську Святу Літургію і посвятить воду у присутності священства і парафіян з церков філядельфійського деканату.

Ці відзначення відбуватимуться щорічно до 14-го серпня 1988 року, коли відбудуться святкування Тисячоріччя Хрищення України і тисячоріччяк Української Православної Церкви.

14-ий Баль української преси відбудеться в Ню Джерзі

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Чотирнадцятий з черги Баль української преси в ЗСА відбудеться в тому році у дещо змінених обставинах, в суботу, 25-го жовтня ц.р.

Спонзорами балю є як і завжди Фінансова Комісія СФУЖО та Спілка Українських Журналістів Америки, а до них включилася ще Фундація ім. Мазепи, яка створила комітет технічної підготови балю, під проводом Надії Матківської.

Баль преси відбудеться в Рамада готелі, при 130 Рт. 10 в Іст Гановері, Н. Дж., що його управителем є Орест Федаш і розпічнеться бенкетом із відповідною програмою. Для молоді буде окремий буфет.

Організаційний комітет відбув вже ряд засідань та розподілив працю. Вже друкуються запрошення, а також буде видана відповідна пропам'ятна книжечка із знімками усіх дотеперішніх краль.

Зголошення кандидаток на краль 14-го Балю преси приймає до 15-го жовтня Марта Андріюк, 11Chasmars Pond Rd., Darien,Conn 06820, tel.: (203) 655-7318, а зголошення на бенкет і баль Соня Зайнінгер, 9 East Shore Dr., Princeton, N. J. 08540 тел.: (609) 737-0706.

Почесною головою комітету є Марія Харина, голова Фінансової комісії СФУЖО.

Дохід з Балю преси призначений, як кожного року, на дальше видавання органу СФУЖО „Українка в світі" та на Стипендійний фонд СУЖА.

Редакції української преси на терені ЗСА одержать в найближчому часі формуляри на зголошення кандидаток на кралю.

Американська військова делеґація прибула в Ганой

Бангкок, Таїлянд. — У середу, 13-го серпня, у Ганой прибула американська військова делеґація, яка складається з п'яти осіб. Вона обговорить з представниками в'єтнамських властей проблему військовослужбовців армії ЗСА, які пропали без вісти під час В'єтнамської війни.

Згідно з офіційними даними Департаменту оборони ЗСА, всього в Південно-Східній Азії пропало безвісти 2,434 американців, майже 1,800 з них у В'єтнамі. Всі, крім одного, чия справа залишається відкритою з символічною метою, вважаються загиблими.

Однак розвідка ЗСА має багато даних про те, що в Південно-Східній Азії досі перебувають живі американці: одні з них залишилися добровільно, інші — як полонені. Біля 100 з цих повідомлень вважаються достовірними. На всіх зустрічах між представниками В'єтнаму і ЗСА американська сторона порушує це питання, зауважив перед вилетом у Ганой підполковник Пол Мейтер. Однак переговори досі не дали позитивних наслідків.

Більш значного прогресу вдалося досягти у справі пошуків останків американців, які загинули у В'єтнамі. В листопаді минулого року вперше були проведені спільні розкопки на місці, де був збитий американський бомбардувальник.

У зв'язку з періодом сильних вітрів, які у В'єтнамі тривають до кінця жовтня, тепер проводити розкопки недоцільно. Крім того, невідомо, чи погодилася б на це в'єтнамська сторона.

В січні цього року Ганой, який прагне відновити дипломатичні відносини із ЗСА і дістати американську економічну допомогу, запропонував дворічну програму вирішення справи про військовослужбовців, які пропали безвісти. Однак Вашінґтон настоює, щоб перш, ніж відновити дипломатичні відносини, В'єтнам вивів свої війська з Камбоджі.

Ганой і Вашінґтон договорилися, що кожний рік буде проводитися шість в'єтнамсько-американських зустрічів для обговорення технічних аспектів проблем пошуків пропалих безвісти. У квітні В'єтнам відклав чергову заплановану зустріч на знак протесту проти американського повітряного налету на військові об'єкти і бази терористів у Лівії.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПРОКУРАТОР ЗСА ВІДВІДАВ ІЗРАЇЛЬ

Єрусалим, Ізраїль. — Генеральний прокуратор З'єднаних Стейтів Америки Едвін Міс, який має у світі репутацію безоглядного поборювача злочинів і дуже серйозно трактує свій пост в Адміністрації президента Роналда Регена, відвідав Ізраїль, і посадив своїми власними руками дерева в Американському парку незалежности, який був створений в 1976 році з нагоди 200-річчя незалежности ЗСА і парку ім. покійного президента Джана Ф. Кеннеді, на згадку про свого сина Ската Роберта, який згинув в 1982 році в автомобільній катастрофі біля Вашінґтону на 19-му році життя.

В церемонії посадження дерев, брала участь також дружина Міса Урсуля і дочка Дана та декілька ізраїльських громадян. Головний рабін Ізраїля поблагословив плякату на честь С.Р. Міса і прочитав молитву в англійській і гебрейській мовах. Церемонія була особливо емоційною для родини Місів. Деревця були подаровані Жидівською національною фундацією для зв'язкві з Америкою і ізраїльським народом. „Я є глибоко зворушений перебуванням в Ізраїлі, а Єрусалим завжди матиме спеціяльне місце у моєму серці", — заявив Міс кореспондентам.

З головним рабіном Ізраїля Лявом і проф. Єгудою Бавером, Міс оглянув Яд Вашем, збудований в пам'ять жертв гітлерівського голокосту і був зворушений побаченим, зокрема зібраним документаційним матеріялом, який віддзеркалює велику трагедію з Другої світової війни.

Міс вперше відвідав Ізраїль і перебував там вісім днів на оглядинах історичних місць. Він також дав лекцію для студентів Тель авівського університету Прем'єр-міністер Шімон Перез влаштував в честь Міса парадний обід, а крім того він зустрінувся і розмовляв з президентом Хаїмом Герцогом і його ізраїльським колегою прокуратором Їцаком Заміром, головним суддею і провідними ізраїльськими адвокатами. Вкінці Міс відбув розмову з амбасадором ЗСА Томасом Пікерінґом і генеральним консулем в Єрусалимі Моррісом Дрейпером.

Приватно він відвідав багато місцевостей, в тому числі релігійних святинь. Що було головною темою розмов Місаз ізраїльськими чинниками? „Тероризм і міжнародні кримінальні справи", — заявив Міс кореспондентові щоденника „Ню Йорк Сити Трібюн" Трудові Б. Фелдманові. Не треба виключати, що справа Бюра спеціяльних інвестигацій (ОСІ), процес Івана Дем'янюка, евентуальна видача ЗСА інших „воєнних" злочинців до Ізраїля, були також у програмі переговорів, — кажуть деякі політичні спостерігачі.

Молода українка знайшла цінний манускрипт

Ст. Луїс, Мо. — Лариса Романишин Баєр, колишня мешканка Денверу, Кольо., та колишня учениця парафіяльної школи, членка Пласту і групи народних танків, колишня учасниця літніх українознавчих курсів в Гарварді і теперішня студентка історії мистецтва у Вашінґтонському університеті в Ст. Луїс, знайшла дуже вартісний оригінал документу Мікельанджеля.

Документ, якому приблизно 450 років, має вартість біля 35,000 і 50,000 дол. В ньому Мікельанджельо подає які харчі він мав в своїй хаті. Документ належить до збірки рукописів, які передано університетові в 1962 році. Збірка також включає рукописи американських і англійський авторів.

Л. Баєр кінчатиме свої студії у Вашінґтонському університеті в травні 1987 року.

П. Дорожинський відвідав Арґентину

Буенос Айрес, (ПС ІСНО). — Закінчивши відвідини української громади в Бразилії, зокрема всіх приналежних до системи ІСНО організацій та товариств, голова Світової Координаційної Ради ІСНО, Павло Дорожинський прибув в другій половині місяця липня ц.р. до Арґентини.

В приявності голови СКР ІСНО відбулося тут в середу 16-го липня, засідання Головної управи Товариства „Відродження", яке як суспільно-громадська крайова організація веде вже понад 50 років активну діяльність в Арґентині. Під час нарад, які відбулися в приміщеннях товариства, були виголошені звіти з діяльности Управи, а також подано інформації про стан та дію української громади в Арґентині.

Разом з делеґацією, в склад якої входили Богдан Коваль та Іван Реґей, Дорожинський зложив у четвер, 17-го липня, візиту Епархові Української Католицької Церкви на Арґентину Єпископові Андрієві Сапелякові та адміністраторові Української Православної Церкви в Арґентині о. протопресвітерові С. Сергійчукові.

Того самого дня він відбув розмови з головою Української Центральної Репрезентації в Арґентині Богданом Ковалем.

Голова ІСНО відбув рівнож ширші наради з членками Жіночої Організації „Відродження". На сходинах, що відбулися в п'ятницю, 18-го липня, а якими провадила голова Головної управи Марія Коваль, гість поділився з приявними інформаціями, що заторкують різні ділянки життя, зокрема громадські, допомогові, видавничі тощо.

Крім цього голова ІСНО відбув наради з редакційною колегією „Нашого Клича", двотижневиком, що є офіційним органом Т-ва „Відродження". Редколегію очолює інж. архітект Олександер Хам, вже роджений в Арґентині молодий професіоналіст, який додатково виконує свої журналістичні обов'язки.

При Товаристві „Відродження" в Буенос Айресі відбуваються вже від років щотижневі вищі курси української мови, що ними провадить проф. Володимир Котульський.

В суботу, 19-го липня, відбулася в домі Товариства „Відродження" в Буенос Айресі зустріч П. Дорожинського з членством „Відродження" та братніми організаціями — жіночою та молодечою. На вечері голова ІСНО виголосив 40-хвилинну доповідь про українську громаду у вільному світі та сучасні події в Ук-

(Закінчення на стор. 4)

Американський вояк опинився на Кубі

Вашінґтон. — Речники Пентаґону призналися, що до комуністичної Куби здезертирував американський вояк, народжений в Кубі, частина якого стаціонувала в Західній Німеччині.

Через три дні після його зникнення кубинська комуністична газета „Ґранма" поінформувала своїх читачів про випадок втечі вояка Гуго Ромея Альмейди, військового медичного помічника, який, мовляв, був незадоволений політикою З'єднаних Стейтів Америки в Центральній Америці. Кубинська преса назвала втікача „капітаном", тоді коли американські засоби масової інформації називають його „прайвет" тобто звичайним вояком першої ранги.

Г. Альмейда зник ще 3-го липня ц.р., із військової лябораторії в місцевості Бад Каннштатт, біля Штутґарту і був 7-го липня проголошений військовим командуванням дезертиром. Командування при тому повідомило, що Г. Альмейда не мав жадного доступу до військових таємниць. У військових рекордах він був зареєстрований як лікар і що це звання він здобув у Нюйоркському стейтовому університеті і тому не виключно, що кубинці на цій підставі називають його „капітаном", бо усі лікарі носять старшинську рангу.

Згідно з інформаціями д-ра Роберта Стейна, Альмейдо не мав права практикувати медицини в ЗСА чи приписувати ліки, тому він був в армії на статусі медичного техніка.

Очевидно, кубинський диктатор Фідель Кастро відповідно використає втікача для своїх пропаґандивних цілей і для опрокинення політики Адміністрації президента Роналда Регена, — кажуть політичні спостерігачі.

На Філіппінах викрито антиурядову змову

Маніля. — Міністер оборони Філіппін Хуан Понсе Енрілє оголосив про викриття змови прихильників колишнього президента Фердінанда Маркоса.

Х. Енрілє повідомив, що прихильники Ф. Маркоса мали намір організувати антиурядовий переворот у вересні, тобто в той час, коли президент Коразон Акіно буде у З'єднаних Стейтах Америки.

Прихильники Маркоса повинні були захопити президентський палац і 14 військових баз. Згідно з пляном змовників, мали бути заарештовані віцепрезидент Сальвадор Лорель, начальник штабу збройних сил Фідель Рамос і біля 40 цивільних і військових лідерів. Їх місця повинні були зайняти службовці, вибрані під час президентури Ф. Маркоса і звільнені зі своїх постів після лютого цього року, коли уряд очолила К.Акіно.

„Вони збиралися вернути Маркоса, але нам вдалося зірвати їхні пляни", — сказав про змовників міністер оборони.

Коли і як була викрита змова, Енрілє не уточнив. Він також не назвав прізвищ змовників.

Політичні спостерігачі звертають увагу на те, що в середу, 13-го серпня, під час телевізійного інтерв'ю президента К. Акіно запитали, чи не зв'язана її відмова від візитів у Сінгапур і Індонезію зі страхом перевороту під час її відсутности. Акіно відповіла, що ні. Однак у зв'язку з повідомленням Енрілє виникає враження, що Акіно відкликала ці поїздки саме із-за страху перевороту.

Родина відвідала І. Дем'янюка в Ізраїлі

Джерзі Сити, Н.Дж. — У липні 1986 року, в часі між 22 а 30-им відвідала Ізраїль найближча родина Івана Дем'янюка, що ув'язнений чекає на акт оскарження ізраїльської прокуратури.

Дружина І. Дем'янюка Віра, дочка Ірина, зять Едвард Нишник і маленький внучок Едвард мол., в супроводі адвоката Марка О'Коннора і його помічника Джеймса МекДоналда мали нагоду відбути в Єрусалимі три зустрічі з Іваном Дем'янюком, який до речі вперше побачив свого внука.

У телефонічній розмові з редактором „Українського Тижневика" Ромою Сохан-Гадзевич, Е. Нишник з глибоким зворушенням поінформував про перебіг зустрічей та про перебування родини в Ізраїлі. Він підкреслив, що родина Дем'янюків, має зі собою тісний та сильний зв'язок, тому перша зустріч після п'яти місяців з батьком та мужем була для всіх дуже емоційна. „Було незвичайно добре бачити, що батько добре виглядає, задержав свій оптимізм і глибоку віру в Бога та перемогу правди".

Після відвідин і родина набрала більше віри, що коли ізраїльська поліція вкінці представить справу, викажеться, що І. Дем'янюк є невинним. Зять І. Дем'янюка уважає, що в загальному громадянство в Ізраїлі думає, що І. Дем'янюк є невинним, коли досі не можуть знайти переконливих доказів його мнимих злочинів у концентраційному таборі в Треблінці. На його думку ізраїльські урядові чинники бажали б „угробити" цілу справу, але при тому „задержати обличчя".

Усі три зустрічі родини і адвоката з І. Дем'янюком відбулися на подвір'ї тюрми Аялон де поставлено на час розмови крісла і стіл. Перед зустріччю з в'язнем усі, включно із немовлятком мусіли перейти ряд обшуків. У першій зустрічі І. Дем'янюк вітав своїх рідних у трьох мовах: українській, англійській та гебрейській, яку він вивчає у тюрмі.

В часі усіх трьох зустрічей присутні були два в'язничні урядовці і перекладач, як також чотири сторожі. В першій зустрічі розмови були радше родинного характеру, в другій розмові порушено справу його переслухань, при чому І. Дем'янюк поінформував, що його слідчі є часом доволі прикрі і що останньо його переслухували у Верховному суді та при тому пояснили, що можуть тримати його у слідчій тюрмі ще три місяці довше. Останнє побачення було найбільш емоційне, зокрема прощання і в'язень довго тримав на руках свого внука та просив переказати, що щиро дякує всім людям, які до нього пишуть та складають гроші на його оборону.

Е. Нишник розповів також про умовини ув'язнення свого тестя, які в загальному є коректні. Кожного дня в'язень може проходжуватися на подвір'ї одну годину. Він проводить час читаючи біблію, молячись та читаючи місцевий щоденник і численні листи, які до нього приходять, на які він усім відповідає. Досі вплинуло понад 200 листів та почтівок, більшість з них від українців, але також від чужинців, які вірять в невинність І. Дем'янюка. Багато з листів приходять щойно після трьох місяців через цензуру, а від родини він одержав досі лише одного листа, та і цього передав йому безпосередньо адвокат М.О'Коннор. Але всі листи допомагають І. Дем'янюкові у задержанні психічної рівноваги, тому просить він дуже, щоб про нього не забували. І. Дем'янюк мав лише два зажалення щодо ситуації у тюрмі, — що йому не дозволено телефонувати до рідних до Клівленду і що його листи задержує цензура тижнями, заки їх перегляне.

Е. Нишник з великим признанням висловлюється

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

ЛІДЕРИ ЕЛЬ САЛЬВАДОРУ зустрінуться з марксистськими партизанами 20-го серпня ц.р., щоб випрацювати плян кількаденної конференції, метою якої є шукання можливостей співпраці між урядом і лівими силами спротиву. Крім того президент Ель Сальвадору Хозе Наполеон Дуарте має в пляні особисто зустрінутись з головнокомандуючим марксистськими партизанами у засекреченій нісцевості. Посередниками у переговорах є ієрархія Римо-Католицької Церкви в Ель Сальвадорі.

ЛІДЕРИ ПОДІЛЕНОЇ Німеччини по різному відзначили в середу, 13-го серпня, 25-річчя берлінського „муру ганьби", який став символом поділу міста на підневільну і свобідну частини. У східній частині міста відбулись військові і цивільні паради із заявами Еріха Гонекера, що мур „зберіг свободу для наших людей", а на заході канцлер ФНР Гельмут Коль підкреслив, що „поки існують мури, колючі дроти й інші обмежуючі позначення, не може бути мови про злуку Німеччини чи нормалізацію відносин між східньою і західньою частинами. Очевидно, заява канцлера Коля не сподобалась комуністичним лідерам Східньої Німеччини і вони негайно зареагували негативно у своїй пресі.

НАЙБЛИЖЧІ СПІВРОБІТНИКИ президента Роналда Регена жалуються, що Палата Репрезентантів, контрольована демократами, дуже часто приймає всякі законопроєкти і резолюції, які ідуть в розріз з плянами закордонної і внутрішньоамериканської політики. Наприклад, голосування у справі добровільного накладення мораторіюму, яке забороняє Урядові вести всякі атомові випробування не було потрібним, бо воно й так не має законодавчої сили поки над цією справою не застановлявся Сенат. Але демократи хочуть показати, що вони підтримують совєтські пропозиції про мораторіюм і що вони, мовляв, зробили все, що було в їхніх силах, щоб заставити Уряд припинити випробувануня. 222 конгресмени голосували за прийняттям такої пропозиції і 197 проти. Одним голосом більшости була прийнята також пропозиція про припинення на один рік продукції хемічної зброї. Як треба було сподіватися, обидві ухвали Палати Репрезентантів використали совєтські пропаґандивні засоби і відповідно розголосили „різниці в поглядах" між Конґресом і Адміністрацією президента Р. Регена.

В АМЕРИЦІ

ДЕМОКРАТ-ЛІБЕРАЛ З Айови Том Гаркін вніс пропозицію в Сенат заборонити Сі-Ай-Ей займатися підготовою антикомуністичних партизанів на військових базах у Гондурасі і Коста Ріці. Пропозиція Т. Гаркіна була відкинута 67 голосами. 32 сенатори підтримали його. В минулому році сенатор Т. Гаркін, будучи в Манагуа, попросив пробачення в сандіністського лідера Даніеля Ортеги за політику Адміністрації президента Роналда Регена. Не менш дивну резолюцію вніс демократ з Ровд Айленду Клейборн Пелл. Він запропонував виплачувати компенсацію родинам жертв бойових дій антикомуністичних партизанів. Однак про жертви сандіністів К. Пелл не згадав ні словом. Його пропозиція була відкинута 82 голосами. Лише 17 прихильників підтримали пропозицію Пелла.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Австралії Роберт Гок кілька днів тому висловив незадоволення у зв'язку з рішенням спочатку Сенату, а потім і Білого Дому субсидувати фармерів, які продають пшеницю Совєтському Союзові. Тепер обурення Р. Гока викликало рішення уряду З'єднаних Стейтів Америки субсидувати продаж цукру комуністичному Китаєві. „Створилася дивовижна ситуація: З'єднані Стейти скрізь і всюди кричать про свободу ринку, про невмішування уряду в економіку, а в дійсності Уряд ЗСА займається фінансуванням фармерів для торгівлі з комуністичними країнами", — сказав Р. Гок. Політика субсидій фармерам, які ведуть торгівлю з комуністичними країнами, підривають торгівлю Австралії сільськогосподарськими товарами.

ЩОРОКУ В З'ЄДНАНИХ Стейтах Америки понад 6,000 дітей і підлітків закінчують життя самогубством. Кожних 90 хвилин добровільно відбирає собі життя молода людина, яка лише починає життєвий шлях. Спеціяльно створена Асоціяція в справах попередження самогубства серед молоді вивчає причини цієї трагедії. Починаючи від 1955 року кількість самогубств серед молоді віком від 15 до 24 років збільшилася втричі. В той же час кількість самогубств серед людей, старших 75 років, зменшилася з 35.1 на 100,000 населення в 1950 році до 19.7 у 1982 році.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Війна проти наркотиків

Кожна епоха має свої питоменності і звичайно такі, яких ніяка фантазія не всилі передбачити. Коли, наприклад, котилася по Америці хвиля робітничих страйків, або по усіх університетських містах відбувалися бурхливі пацифістичні демонстрації проти В'єтнамської війни, підсичувані однаково совєтською аґентурою, як і доморослим ліво-лібералізмом, тоді ніхто не міг передбачити, що на другий плян відійде навіть проблема перегонів у зброєнні між СССР і ЗСА, або проблема можливої нової економічної стаґнації, а на перший плян висунеться така, на перший погляд другорядна справа, як наркотики, епідемія наркоманії і війна проти наркотиків.

Кампанію проти зловживання наркотиками зі страхітливими наслідками для народу веде від довгих місяців дружина президента Реґена Ненсі. Але ця, так би мовити, приватна її кампанія поширилась на кампанію державну, коли виринув проєкт, щоб усіх державних урядовців піддавати перевірці, чи в їхньому організмі немає слідів якогось наркотику. Сам Реґен піддався такій перевірці і те саме зробив віцепрезидент Джордж Буш. Але не всі з цим погоджуються, і ось сильна впливами і своїм значенням для країни юнія залізничників вже запротестувала, і різні залізничники заявили, що вони такій перевірці не піддадуться, бо це незаконне встрявання в їхнє особисте життя. І цей конфлікт може довести і до страйку залізничників.

Очевидно, в американських відносинах і в часі недалеких виборів справа наркотиків переноситься і на політичний сектор. Ось посадник Ню Йорку Едвард Кач, демократ, виступаючи на зібранні Адвокатської палати, гостро критикував Уряд Реґена, що на боротьбу проти наркотиків призначено з федеральних грошей тільки 20 мільйонів долярів, коли один Ню Йорк дав на цю ціль п'ять мільйонів. І треба віддати справедливість Качеві, коли він вказує на диспропорцію: федеральна адміністрація для боротьби проти наркотиків розпоряджає на всю Америку й у світі двома тисячами аґентів, коли в одному Ню Йорку створено окрему формацію із одною тисячкою поліціянтів, вишколених для поборювання наркотиків на терені цієї метрополії світу.

Проблема загострилась від часу, як на місце популярної серед наркоманів маріхуани появилися куди грізніші наркотики: морфіна, героїна, „крек" та інші. Маріхуана стала ніби невинною забавкою супроти „янгольського пороху" та в останніх тижнях — супроти так званого „креку". Це ніби сконденсована героїна, яку продають за дешеві гроші у малих дозах, але зі страшними наслідками. Бо користувачі таких наркотиків затрачують панування над собою і відчувають гін до нагальних дій, включно з безглуздими убивствами.

На сторінках журналів і газет розвинулась широка дискусія над різними способами боротьби проти наркотиків та над питанням чи взагалі можливо цю війну виграти. Справу ускладнює факт, що різні країни, особливо країни т. зв. третього світу, продукують опій, кокаїну та різні наркотики, що їх експортують до Америки. Трудно перевести санкції проти всіх таких країн, коли між ними є й країни — приятелі ЗСА — з Південної Америки. Так само трудно перевести в дію проєкт, щоб до боротьби проти імпортерів наркотиків притягнути також військо. Справа має теж свій психологічний аспект.

Наркоманія — це наліг. Як трудно позбутися налогу — знають всі курці цигарок, як і споживачі алькоголю. Від кількох років на кожному пуделку з цигарками видніє пересторога, що цигарки щкідливі для здоров'я. Проте курці на той напис не дивляться, а Уряд не може виступити проти плянтацій тютюну навіть в самих ЗСА, бо це вдарило б по фармерах деяких південних стейтів і по державній касі. Подібне діється з алькоголем. Буквально десятки тисяч осіб згинули і далі гинуть в автомобільних катастрофах з тієї простої причини, що водій був підхмелений, сам не здаючи собі справи, що „тільки три пива" запаморочують людину. Тому що наркоманія захопила найбільше молодь, ба навіть підлітків і дітей, то говориться про потребу виховної акції із з'ясовуванням цьому молодому поколінню шкідливости користування наркотиками. Така виховна акція має частковий успіх, бо вже відбуваються демонстрації самих учнів і учениць, підлітків — хлопців і дівчат, проти „креку". Епідемія наркоманії стала такою масовою і грізною, що появився вже проєкт збудувати в'язницю (чи „концтабір") для налогових наркоманів — на Алясці... Тож бачимо, що розпочалася серйозна війна з наркотиками в Америці, але покищо з невідомим вислідом.

Степан Женецький

ЧИ ПОЧНЕТЬСЯ „ҐОРБАЧОВСЬКА" ВІДЛИГА В ЛІТЕРАТУРІ СССР?

II.

Поет Євтушенко, здається за походженням малорос, є правдоподібно головною особою кампанії за реґабілітацією Бориса Пастернака. Автор „Бабиного Яру", поеми, Євтушенко вважається через неї на Заході за „найбільш неконформістичного" поета в Совєтському Союзі. Насправді, він є наскрізь совєтським поетом, а часом пише „неконформістично", мабуть теж за наказом „згори". Він став славним під час „літературної весни" за Хрущова, за якої також була надрукована повість Александра Солженіцина „Один день в житті Івана Денисовича", після якої стала рости популярність цього російського письменника, якого пізніше, за часів уже Андроповських, „видворили" на Захід. Євтушенко також добився того, що на цьому з'їзді проведено ухвалу, щоб „дачу" Пастернака під Москвою, де совєто-російська еліта має свої літні доми, перетворити в „Музей Пастернака". Перед двома роками сина Бориса Пастернака Євгенія совєтські власті „видворили" були з тієї батьківської „дачі".

Можна сподіватися якихось незначних змін на краще і в літературах не-російських народів. Про це свідчить факт, що в дискусіях на цьому з'їзді письменників у Москві забирали слово та ставили різні вимоги на полегші також письменники поневолених Росією народів. Доходило навіть до гострих словесних баталій між російськими письменниками-шовіністами і письменниками не-російських народів. Під час однієї такої словесної баталії письменники-грузини були демонстративно вийшли із залі нарад.

З українських письменників забирав слово на з'їзді поет Борис Олійник, генеральний секретар Спілки Письменників України. (Прошу звернути увагу: не як повинно б бути: Спілка Українських Письменників, — а Спілка Письменників України, — а це тому, що в ній є членами не тільки українські письменники, а й письменники не-українці, що проживають в Україні, в першій мірі росіяни, які, як і всюди, надають „старшобратський" тон у Спілці). Він домагався між іншим, реґабілітації повісти Олеся Гончара „Собор" та говорив про потребу переорганізації Спілки Письменників України. Головним прицілом його виступу, проте, було звернення уваги на мачушине трактування української мови та на явище т. зв. „доморослих русифікаторів".

На справу незавидного становища української мови вказували ще на IX з'їзді Спілки Письменників України місяць раніше голова Спілки Олесь Гончар і перший секретар її П. Загребельний. Але вони не звинувачували за цей занедбаний стан української мови Москви, а своїх же братів — українських письменників, звертаючися до них щось у сенсі Ізидора Воробкевича: „шануйте рідну українську мову"! Що ж, Москва може дати згоду цей раз на поширеніше вживання української мови (адже ж ще Ленін говорив: хочуть українці рідної мови? — Дайте їм дві рідні мови), але не надовго. Росія і далі буде наказувати, що писати, чи, радше, чого не писати тією українською мовою. Ясно, про любов до „Москви білокаменної" українським поетам можна буде писати і українською мовою...

Під впливом „ґорбачовської відлиги" зайшли певні зміни у проводі Союзу совєто-російських письменників. Першим секретарем його обрано на місце архиконсервативного Георгія Маркова більш поміркованого Владіміра Карпова, автора багатьох повістей про Другу світову війну. Він був обраний тайним голосуванням. Це теж є правдоподібно наслідок цієї „відлиги". Маркова „удостоєно" становищем церемоніяльного голови Союзу. У своїй звітній доповіді він засудив проґресивну літературу, як „мастецьку халтуру, яка компромітує совєтську літературу".

Під час з'їзду в Москві кружляли чутки, що має бути знесена установа режимової цензури т. зв. „Ґлавліт". Це знову приписують на Заході у заслугу Євтушенкові, який мав написати листа до Ґорбачова ще в серпні минулого року, щоб цензуру скасувати. (Про совєтську цензуру поет Вознєсенський висловився так: „письменник витрачає 10 відсотків свого життя на писання книжок, а 90 відсотків старається, щоб їх надрукувати"). Але в Москві мало хто вірить, що скасування „Ґлавліту" матиме якесь значення: партія завжди матиме апарат для певности, щоб література „не зійшла" з партійної лінії.

Правда, Ґорбачов сказав, що совєто-російська література повинна бути „більш цікавою". Які наслідки принесе „ґорбачовська відлига" — покаже майбутнє.

Олександер Татомир

ПАТРІЯРХ МИРОСЛАВ В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ

В американському консервативному часописі „Ню Солідариті" в 18-го серпня ц.р. появилася документальна стаття на цілу сторінку великого формату про взаємовідносини московського патріярха Пімена та Ватикану в зв'язку з Українською Католицькою Церквою, п. н. „Чи тому Москва хотіла усунути з дороги Папу Івана Павла II?" пера Сандро Мітромако.

Автор стверджує, що кинено в кіш „болгарські контакти" Алі Аджі під час атентату на Папу, немов би Аджа не мав жадного відношення до терористичної мережі. Але ще більшим скандалом є могутнє вершинне братання на Сході та Заході, що намагається зробити угоду між Католицькою Церквою й поганською Російською Православною Церквою.

Захід шанує принцип індивідуальної ініціятиви й свободи, а на Сході, за візантійським зразком, російська Церква поклоняється імперській владі. Совєти уявляють собі Москву столицею світової імперії „Третього і Останнього Риму".

Російська Церква навіть наготовила схему „Третього Риму" на день 12-го червня 1988 року, в якому вона буде святкувати з фараонським блиском і з ентузіястичною підтримкою Кремля 1000-річчя хрищення Росії. Патріярх Пімен уявляє собі те як кульмінаційну точку „Східньої політики Ватикану".

Автор реторично запитує: „Який зв'язок це має з атентатом на Папу тому п'ять років?" І відповідає: П'ять місяців перед атентатом на Папу московський патріярх Пімен вислав до нього гострого листа, в якому ствердив, що згідно з достовірними інформаціями у Ватикані недавно відбувся за благословенням Папи Синод українських католицьких владик. „Постанови цього Синоду в цілості руйнують шляхетне зближення обидвох Церков і створюють найгрізніше напруження між Римською та Російською Церквами. Це є намаганням фраґментації існуючої структури Російської Православної Церкви". А далі в погрозливому тоні Пімен вимагав від Папи, щоб він уневажнив рішення Синоду. Він налякався, що Папа своєю піддержкою УКЦ готов боротися за цю справу.

В днях 17-го і 31-го березня ц.р. часопис „Нуова Солідаріста" (видання „Ню Солідариті" в італійській мові) помістив статтю Кардинала Мирослава Любачівського, голови українців католиків, в якій він схарактеризував різниці між Українською Католицькою та Російською Церквами і розповів про переслідування українських католиків московською Церквою за царів, а згодом совєтським режимом. Українська Церква має унікальне значення, зокрема тепер, коли вона стільки разів об'єднувалася з Римом.

Вже на Соборі у Фльоренції в 1438 році Київський та всієї Русі Митрополит Ізидор підписав акт з'єднання з Римом, за що московський цар Василій назвав його єретиком і вкинув до тюрми. Тоді народилася ідея „Третього Риму".

В 1569 році Київська Церква й Україна відновили зв'язок з Римським Престолом. Москва почала вбивати українських владик і періодично послуговувалася терором проти українців-католиків.

Фінальний акт знищення УКЦ мав місце при кінці Другої світової війни, коли заходами московського патріярха і НКВД, після депортації всіх владик з Митрополитом, на т. зв. Львівському синоді 1946 року насильно підчинено Українську Церкву московському патріярхові. Але в грудні 1980 року на таємному Синоді в Римі українські владики під проводом Кардинала Йосифа Сліпого уневажнили Львівський псевдосинод і потвердили єдність з Римом.

В березні 1979 року Папа Іван Павло II вислав до Патріярха Й Сліпого листа п.н. „Епістоля Міленіюм", в якому пригадав історичні акти з'єднання Української Церкви з Римом. Незаперечним фактом є, що 988 року в Києві відбулося хрищення України і щойно звідтіля фазами проходила євангелізація Москви та решти Русі. Ця правда в цілості опрокидує калькуляції „Третього Риму".

Пімен денервується

Автор статті Мітромако підкреслює, що доказом на згістеризовану поведінку Москви в цій принциповій справі є недавно поміщене в італійському часописі „Корієре деля Сера" інтерв'ю заграничного міністра Російської Православної Церкви Митрополита Філарета з Києва. Він з обуренням протестував проти признання УКЦеркви: „Така акція може викликати нездорові націоналістичні прояви... Коли Папа в своєму апелі до українців-католиків дефініює ювілей як Хрищення України, він не прочищує цим атмосфери. Чому тільки України?... Мова є постійно про Київську Русь, а в загальному Москва і сама Росія не існують... Захід намагається перекрутити історію".

Патріярх Пімен день перед атентатом на Папу у своїй великодній проповіді присвяченій Львівському синодові заявив, що українські уніяти „повернули до святої віри батьків" на лоні Російської Православної Церкви. „Свята Православна Церква — це історична церква всього українського народу... і за кілька років вона буде святкувати ювілей 1000-річчя".

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про записання пережитого

Недавно одна з наших добрих знайомих розповіла нам несподівано свій потрясаючий спомин із дитинства, коли вона переживала голод в Києві у сумнозвісних тридцятих роках.

Ми слухали її розповіді із запертим віддихом, бож хоча ми знайомі від довгих років, цю частину свого життя вона ніколи перед нами не розкривала. Тож не диво, що і її і нас огорнуло зворушення, коли вона дрижачим голосом змальовувала картину, якої забути не може: довгої черги людей в очікуванні малого приділу хліба, малої дівчинки, якій мама доручила відобрати їхню пайку хліба в крамниці і переляку дитини, коли виявилося, що вона загубила картки на приділ, а крамар і товпа інших у черзі без співчуття викидали її з крамниці.

На очах нашої співрозмовниці ще і тепер заблистіли сльози на згадку цього пережиття, а нам стало невимовно соромно за наше безжурне та сите дитинство у Західній Україні, в якому ми навіть не були свідомі великої трагедії, що проходила у 1932—33 роках у Східній Україні.

Саме з'ясовуючи собі цю нашу ігнорацію, ми поставили нашій знайомій питання, чому вона досі не списала своїх оцих потрясаючих, але важливих споминів для майбутнього. Причин для цього наша знайома дала відразу дуже багато.

Слухаючи їх, ми зрозуміли добре, чому більшість із старших віком членів української спільноти не списує пережитого, яке може бути причинком до правдивої історії нашого народу під московсько-комуністичною окупацією. Здається найповажнішим арґументом є звичайно брак письменницького хисту до писання взагалі, а при цьому брак часу і з'ясування, як це робити. Ми знаємо також добре, що недавнє минуле нашого народу мало багато важких і контроверсійних моментів, про які не кожний хоче згадувати і не кожний бажає, щоб були вони утривалені, та ще і може заховані в однім із українських наукових архівів, де в останньому часі працюють деякі недавні виходці з України, не-українці, до яких не конче наші мемуаристи мають довір'я, як до людей іншої і навіть — в очах декого — ворожої національности. Бо такі, мовляв, люди можуть пошкодити комусь там, в Україні, хто ще живе з родини пишучого оці трагічні спогади з перед 50-ти років.

Все це, а також звичайні людські лінощі, допроваджують до того, що ми тратимо преважливий історичний матеріял, який так потрібний для майбутнього, а передусім такий, про який не знають ті українці, які його не пережили.

Як тому порадити? Що робити?

Декому писання приходить важко. Дехто навіть не любить писати листів.

Але кожний і кожна може завжди переповісти все на маґнітофонну стрічку, без уваги на правопис, складню речень чи літературний стиль.

А хто не бажає своїх переживань ще тепер передавати в „чужі руки", в ті установи, що таку документацію збирають, може завжди залишити їх наразі лише своїм найближчим у родині з точним побажанням, коли рідні мають дозвіл мемуариста виявити іншим його чи її спогади.

Це байдуже який ми спосіб виберемо, щоб записати і залишити те, що ми пережили, — важливо, щоб якраз оце наше покоління, яке було так багате в переживання, передало історію цих переживань в якийсь спосіб утривалену.

Така розповідь, як ось нашої знайомої, не може залишитися тільки у пам'яті вузького кола друзів, чи у неї у серці, а мусить стати частиною історії українського народу, історії, не спотвореної нашими ворогами і „приятелями", — яку повинні знати наші діти, внуки і правнуки.

О—КА

ВИГЛЯДАЄ, ЩО ПЕРЕГОВОРИ в Москві між американськими зброєневими спеціялістами і такими ж знавцями СССР, не мали успіхів, — заявляють політичні спостерігачі і дипломати акредитовані в Совєтському Союзі. Один з кореспондентів телевізійної сітки Ен-Бі-Сі крайового засягу, Крис Воллес заявив під час передачі вечірніх новинок, що росіяни були зацікавлені тільки одною справою, переговорами про зменшення балістичних нуклеарних ракет і відновленням договору 1972 року, який реґулює їхню продукцію. Не зроблено жадного проґресу ані у справі переговорів в Женеві, ані плянованої другої зустрічі між президентом Роналдом Реґеном і совєтським лідером Міхаїлом Ґорбачовим.

ГРУПА ВИЗНАЧНИХ лікарів в Бостоні винайшла лікарство, яке може запобігти другим атакам серця. У дослідах лікарі заявили, що коли пацієнт дістане другу атаку серця 14 днів або раніше по першій атаці, то майже напевно помре. Лікарство дилтіязем запобігає другим атакам серця на протязі 14 днів. Досліди переведено в дев'ятьох стейтах на 576 пацієнтах.

Володимир Барагура

ЗАГАДКА ДВОХ ОБЛИЧ РОСІЇ

II.

В неділю група вирушила вулицею Авеню Миру до Кремля. Хідники були безлюдні. Людміла пояснила, що москвичі виїхали автобусами, поїздами, трамваями збирати гриби. Тільки дерева, кущі, травники й парки оживляли опустіле місто. Туристи оглянули Червону Площу, на якій відбуваються військові дефіляди, державні паради, величаві похоронні походи совєтської еліти.

Але парки в Кремлі не дорівнюють західньо-европейським. Вони мають плекані заквітчані травники, але одночасно поруч склади будівельних матеріялів, кучугури землі, каміння, цементу. Коло пам'ятника Невідомого вояка фотографують весільне прийняття.

Група відвідала мавзолей „героя революції" Леніна. Служба безпеки тісно оточила туристів. Заборонено вживати фотокамери, не вільно мати перевішених через плече торбин. Строго карають за порушення спокою і поваги місця і хвилини. Плащі мусіли бути щільно застебнуті. Ленін лежить у відкритій труні, освітленій рефлекторами. Під час повороту автобусом туристи обговорювали обожнювання тлінних останків в атеїстичному суспільстві і застановлялися, чи це справді забальзамоване тіло покійника, а чи воно з воску.

Людміла пояснювала, що мавзолей Леніна відвідують мешканці і паломники з усіх теренів СССР, зокрема орденоносці — особи нагороджені за виконання норм праці або за спеціяльні заслуги для „соціялізму".

В неділю на широких бульварах можна бачити більше людей провінції, ніж городян. Зокрема зустрічається вояків поза службою. Це місто любителів проходів-„моціонів" та сторонніх відвідувачів, бо місцевим пожильцям воно не дає розвагових атракцій за західніми стандартами.

В понеділок туристи відвідали Новодівичий манастир, до якого цар Петро I запроторив свою півсестру Софію за нельояльність і збройний виступ стрільців проти нього. Були також у крамниці „твердої валюти" „Бєрьозка", де можна за доляри і кредитові картки набути сувеніри, кустарні вироби, люксусові речі, ювілерні прикраси, бурштини, хутра й кав'яр за ціни, які рівняються нюйоркським. Тут вешталися німецькі й японські туристи.
Група відвідала балет „Білосніжка" в залі театру ім. Станіславського, проте та заля не дорівнює „Великому Театрові" („Бальшой").

В пляні групи вівторок увечорі і в середу до обіду не було спільних екскурсій, і кожний міг провести час свобідно. Автор з дружиною рішили відвідати славетний московський цирк. Але інформація в „Космосі" сказала, що всі квитки випродані. Тому подружжя подалося до „бари", де за „тверду валюту" можна було отримати каву „еспрессо" з машини, що її коштом кількох тисяч рублів спроваджено з Риму. Касир, який вимінював валюту, поінформував довірочно, що може постаратися два квитки до цирку. У вівторок щасливо відбувся обмін циркових квитків за доляри. До цирку завіз подружжя приятель бартендера, який працював для уряду, але потайки доробляв шоферуванням службового авта („мунлайтінг"). Ціна за довіз — 10 долярів. Цирк, який має тільки один „рінг" — одне коло, подобався найбільше дресованими ведмедями, кльовнами, акробатами та добірною оркестрою. Тому, що на площі Пушкіна немає таксівок, автор пішов за інформаціями до поліційної станиці. Там перекладач дав йому 10 копійок на два квитки підземки і записку з поясненням, як доїхати до готелю „Космос". Він підвіз їх автом до найближчої зупинки „метро". Незвичайно швидкий ескалятор звіз їх сім поверхів униз і викинув, мов із катапульти на плятформу. Місцеві пасажири допомогли їм втриматися на ногах, завели до поїзду, пояснили, де пересісти й як добитися до готелю. Підземка і станції, як теж вагони, чистенькі. Авторові прийшлося соромитися за нюйоркські „сабвеї".

З Москви туристи полетіли до Ленінґраду — „північної Пальміри" міста, яке автор величає „Венецією Півночі". Ленінґрад у порівень із Москвою променіє культурою й цивілізацією. Він захоплений театром — балетом ім. Кірова з біло-золотою залею, побудованою у 1860 році для царя Александра II, музеєм Ермітажу, численними палацами, але не знає, що це місто побудоване на болотах Неви на кістках наших запорожців...

Тут автор зустрівся з приятелем свого нюйоркського приятеля „Вельямином". Вони стрінулися в синагозі. Від нього автор довідався, що в Ленінґраді проживає кілька тисяч жидів, які ходять до синагоги, навіть із молодшого покоління, хоч це шкодить їхній кар'єрі. „Вельямин" плавно говорив по-англійськи, був добрим музикою, але в наслідок, мовляв, антисемітської „чистки" втратив свою добру позицію. Він високо цінить американську пресу й жадібно перечитує старі числа, одержані від туристів. Ця преса й відвідини туристів дають йому „почуття волі".

На прощання Веньямин сказав: „Ми потребуємо вас. Якщо ніхто в вашому продажному й декадентському світі не подбає про нас, то нам не варто жити".

Хоч палаци, церкви, цирк, метро, Ермітаж залишаться назавжди в пам'яті туристів, то — на думку автора — ця потужна й потенційно багата країна робить враження сірого осіннього неба. Не дивниця, що коли прийшла пора відлету фінською повітряною лінією, пасажири спонтанними радісними окликами привітали момент зльоту фінського літака з ленінґрадського аеропорту в небесні простори, з яких можна зорити за країнами вільного світу, що майоріють у далині...

В НЮ ДЖЕРЗІ ЗАКІНЧИЛИ 5-милеву добудову автостради ч. 78, яку будували чотири роки та врешті відкрили її в середу, 13-го серпня ц.р. Губернатор Томас Кейн взяв участь в церемоніях відкриття в місті Самміт, Н. Дж. Автострада ч. 78 тепер йде безперебійно через цілий стейт аж до Пенсильванії.

УРЯДОВЦІ В МАССАЧУСЕТС твердять, що власники човнів, які кожного літа возять туристів на оглядини китів 50 ярдів від берегів океану, стратили багато грошей цього року тому, що різного роду акули перебрали місце китів, відстрашивши їх. Ці акули не є небезпечними, але поїдають всякі риби і рослини, які цікаво туристам оглядати.

„І один в полі воїн!"

М. Мовчан із сином Петриком

Два роки енергійної, клопітливої праці вклав Михайло Мовчан (Нювінгтон, Конн.) в найменування нової автостради (експресвей) в Коннектикат іменем Тараса Шевченка. Як ініціятор і промотор цього проєкту, протягом двох років він популяризував ім'я поета між законодавцями Коннектикату, в пресі, радіо й на телевізії, щоб надати автостраді ім'я національного героя України, що славив Дж. Вашінгтона з „його праведним законом", і цим вшанувати український вклад в розбудову цього багатого стейту Америки. Як це сталося?

Щоб найменувати дорогу іменем Тараса Шевченка, М. Мовчан мусив добитися від міської ради Ню Британ переслухання проєкту, а від майора Ню Британ, де експресвей починалася, одобрення проєкту. Потім стейтова леґіслятура мусіла ухвалити це як стейтовий закон, а губернатор мав його підписати. Восени минулого 1985 року губернатор Вілліям О'Ніл в спеціяльній церемонії в Американсько-Українському Клюбі Ветеранів підписав цей закон.

На кожному з цих етапів М. Мовчан мусів переконувати тих, від кого прийняття закону залежало: пояснювати хто такий Т. Шевченко й чим він є важливий для українців й інших народів, й чому його ім'я мусить бути вшановане в Коннектикат, як вияв пошани до української етнічної групи, що є тут досить помітною. Спочатку Мовчана винагороджували скептичними зауваженнями, але поступово всі звикали з його ідеєю і починали підтримувати.

Необхідно згадати, що треба було брати до уваги вимоги протоколу, обминати десятки перешкод, треба було мати допомогу від його партійних колеґ з Демократичної партії, до якої він належить десятки років, треба було мати підтримку й від членів Республіканської партії. Мовчан мав надійну підтримку від демократичного сенатора стейтової леґіслятури Джозефа Гарпера та стейтового комішенера Ореста Дубно. Заходи увінчалися повним успіхом. На обох кінцях цієї автостради красується тепер напис: „Тарас Шевченко Експресвей!" Без перебільшення можна сказати, що найменування цієї дороги є заслужена корона для Михайла Мовчана.

Народився М. Мовчан в ЗСА від батьків, що приїхали ще перед Першою світовою війною за австрійських часів з Лемківщини. Він не говорить українською мовою, хоч і розуміє, але посідає почуття льояльности і глибокої симпатії до долі своєї прабатьківщини—України. Гарячковий своєю вдачею, але з добрим сенсом гумору, зовнішнім виглядом велетень з гарними рисами лиця родовитого козака бульбівського типу він і в своєму віці емерита є втіленням людини ініціятиви, енергії, практичности в здійснюванні праці для України.

М. Мовчан є ветераном Другої світової війни. Після неї увесь час аж до недавньої емеритури працював поштовим службовцем. Він є батьком двох гарних синів, яких він виростив сам один, бо його дружина передчасно померла, коли діти були ще немовлятами і він із відданости і любови до своєї покійної дружини ніколи другий раз не одружився.

М. Мовчан завжди ініціює і здійснює щось корисного. Десятками років він багато часу й енергії віддав американській Демократичній партії. Потім зацікавився історією України, брав курс української історії в Стейтовому університеті в автора цієї статті й потім став ініціятором і здійснювачем ряду потрібних українських акцій в Коннектикаті. Він багато зробив для відзначення 50-ліття голоду в Україні. Спеціяльно добивався, щоб документальний фільм „Гарвест оф Дісперс" був на телевізійних станціях, купував за свої гроші копії цього фільму й дарував школам й університетам. Його контакти і особисті зв'язки в Демократичній партії дуже придаються українцям (адже адміністрація в Коннектикат всюди переважно демократична). М. Мовчан є показником як українська участь у діяльності американських партій (Демократичній, чи Республіканській) може бути корисною для української справи.

Найменування автостради іменем Шевченка дає добру нагоду сказати пару слів про льояльного друга українців сенатора Джозефа Гарпера (демократ), що допоміг цій справі. Він є мешканцем Ню Бритен, італійського роду. В дитинстві майже виростав серед українських та інших слов'янських дітей. Потім вчився в університеті в Ню Британ і брав курс української історії в автора цієї статті та курси в інших викладачів східньо-европейських предметів. Згодом став репрезентантом Ню Британ у стейтовій леґіслятурі, а останніми чотирма роками сенатором стейту. Симпатії до української справи закорінені в ньому глибоко і, де це доречно, завжди допомагає українцям. Недарма українська громада шанує його, а в часі виборів допомагає йому із вдячности й доцільности. Здається українці поступово учаться від інших національностей співпрацювати з тими, хто допомагає українській справі, а не з мотивів тільки ідеологічно – партійної спорідненості.

Сенатор Гарпер допоміг нам влаштувати відзначення 50-ліття голодомору в стейтовому капітолі з участю губернатора і стейтових керівників. Він виявляє бажання допомогти нам у затриманні українських студій в університеті, а також вирішально допоміг М. Мовчанові (допомагали також інші, як комішенер Орест Дубно), щоб найменування автостради іменем Шевченка стало законом.

Ми подали коротку інформацію про цікаву особу Михайла Мовчана, а при цьому і про його близького приятеля сенатора Гарпера, щоб цими прикладами вказати кожному із нас на важливу істину: „І один може бути в полі воїном!"

Найменування дороги іменем нашого національного Пророка, звичайно не така вже судьбоносна подія в нашій визвольній боротьбі. Але всяка будівля складається із окремих частинок.

Відкриття губернатором дороги 17-го червня ц. р. облетіло тутешню пресу, телевізію, радіо під гаслом українським, і це була українська лекція для багатьох непоінформованих як і упереджених. І тому це була, і є цеглина до української будови. Дай, Боже, щоб їх було більше і дай, Боже, щоб серед нас було багато, багато тисяч Мовчанів.

Маленька земля Лемківщина, а вносить вона датки до всеукраїнської скарбниці і в себе дома і на просторах Америки!

М. Воскобійник

Духовна підготова Дітройту до Тисячоліття

Понад тисяча українців в Дітройті під проводом Єпископа Інокентія Лотоцького, взяли участь в відправах відновлення обітів, даних при хрищенні і в торжественному свяченні води. Це була одна з духовних підготовок до великого свята Українського Міленіюм—Хрищення Руси-України князем Володимиром Великим 988 року. Це свято відбулося при великім здвизі священиків і вірних з українських православних і католицьких з Дітройту і Віндзору на українській католицькій оселі церкви Непорочного Зачаття в Дрейтон Плейнс.

Кульмінаційною точкою відправ було торжественне свячення води, як пригадка хрищення в Дніпрі на Україні тисяча років тому. (Це було якраз 1-го серпня, коли Україна офіційно стала християнською, і тому вибрано місяць серпень для цих відправ у Дітройті).

Під час відправи, перед свяченням води, понад тисяча вірних обернулися лицем до заходу, напряму звідки приходить темнота. Всі одним голосом відреклися Сатани і його темних і диявольських діл, які це зробили наші предки тисяча років тому. Опісля всі обернулися до сходу, напряму світла, і присягли свою вірність і відданість Христові „Вірую во єдиного Бога..." Тричі затвердили свою єдність з Христом і з похиленими головами відмовили: „Поклоняюся Отцю, і Сину, і Святому Духові: Тройці, єдиносущній і нероздільній."

Владика Інокентій Лотоцький, ЧСВВ (в митрі), святить воду в сослуженні священиків.

Єпископ Інокентій Лотоцький запаленою свічкою передав світло огню тим, що були близько, а вони запалили свічки присутнім сотням вірних. Коли вже всі мали запалені свічки, Владика промовив: „...як християни старайтеся далі просвічуватися світлом віри і добрих діл, щоб, коли прийде Господь, ви могли світло вийти назустріч Йому..." Вірні заспівали: „Ви, що у Христа хрестилися, у Христа зодягнулися. Алилуя."

Після Євангелії Владика Лотоцький у проповіді звернувся до вірних такими словами: „Сьогодні ви відновили те, про що наш літописець Нестор описував, як відбулося Хрищення України Володимиром Великим. Сьогодні ми святили воду подібно, як це сталося на ріці Дніпрі при хрищені українського народу. Ми можемо сміло сказати ворогам Христа, що ніколи не зможуть відібрати від нас цієї перлини, цього скарбу, Ісуса Христа, якого св. Володимир знайшов для нас і нашого українського народу.

Наш народ натерпівся багато за Христову віру, і ще дальше наші рідні переслідувані за відданість Христові. Безбожники стараються переслідуванням і муками викорінити Христа з їхніх сердець. Та вони заприсягли свою вірність Христові, відреклися Сатани і, йдучи слідами Христової науки, стремлять до волі, пошани до життя і людської гідности.

У славну пам'ять сен. П. Юзика

Св. п. сенатор П. Юзик

Вістка про несподівану смерть достойного сенатора Павла Юзика потрясла українською громадою не тільки в Канаді, але певно і в Америці. Це ж бо відійшла від нас небуденна, високо заслужена на багатьох ділянках діяльности людина.

Відійшов від нас сенатор-політик, професор-історик, автор цінних наукових праць, активний провідний і почесний член багатьох українських світських і церковних організацій, оборонець прав людини, учасник Парляментарної комісії НАТО, батько мультикультуралізму в Канаді (сенатор найбільше причинився до нього) та передусім не тільки заслужений діяч і взірцевий громадянин Канади, але й свідомий українець-патріот. Таким він був від ранньої молодости і таким залишився до кінця свого життя.

Я знала покійного сенатора від Саскатуну, з часів, коли він ще ходив до середньої школи—Бедфорд Ровд Коліджат. День-у-день проходив попри нашу хату на авеню „Ейч" і, коли я тільки була на дворі, завжди чемно поздоровляв мене не „галов", а „добридень, пані Бубнюк".

Гарне виховання Павло Юзик виніс уже здому, але глибоке почуття гордости свого походження таки найбільше завдяче тодішній сприятливій коньюнктурі в Саскатуні, де вже діяли крайового маштабу українські організації—Союз Українців Самостійників, Українське Національне Об'єднання, пізніше Братство Українців Католиків. Юний Павло прилучився до згуртованої молоді при УНО в Українському Національному Домі на авеню „Джі", першому власному домі УНО в Канаді. Тут він виявив не тільки охоту до праці і зрозуміння важливости приналежности до організації, але й організаційні здібності.

Незабаром молодий Павло Юзик став організатором української молоді при Фідіях УНО і першим її президентом.

Діяльність тодішньої молоді при УНО базувалася на 7-ох прийнятих принципах-віруваннях УНО: 1. Віра в Канаду. 2. Віра в гідність людини; 3. Віра в демократичний спосіб життя; 4. Віра в моральні принципи християнства; 5. Віра в українські традиції і їхню інтеграцію в загальну канадську культуру; 6. Віра у право свободи кожного народу; 7. Віра у свободу України. На тих принципах базувалася діяльність сенатора Павла Юзика в рядах Молоді Українського Національного Об'єднання, потім у рядах УНО, хоч пізніше, на жаль, з приходом нових людей до проводу наступило гірке розчарування. Але наш сенатор не відступав від прийнятих вірувань-принципів. Упродовж усього свого життя він був вірним сином Канади і заразом добрим українцем.

Я не буду писати про його ролю і заслуги в канадському політично-суспільному, академічному й культурно-освітньому полі, а зокрема про його допомогу українській справі, ані теж про його величний похорон. Про те певно напишуть інші, більш ознайомлені з його багатогранною діяльністю Я знаю від дружини Марії, що крім його участи в КУК, СКВУ, Українському Народному Союзі і т. д., він багато помагав нашим людям у різних особистих справах. Не раз говорила мені пані Марія: „він ніколи не має часу на відпочинок—постійні телефони, листи..." І наш сенатор, коли тільки міг, виходив людям назустріч добрим словом поради чи допомогою.

Осягнення високого становища і престижу ніколи не було для сенатора перешкодою завжди відноситися прихильно до наших людей. Це мені не раз доводилося бачити на наших з'їздах, конференціях чи конгресах. Для всіх сенатор мав приязну усмішку, щире привітання, а зокрема, і це я мушу підкреслити,—завжди ставився прихильно до організованого жіноцтва. Він цінив жіночий вклад праці в загальну громадську роботу, а як треба було, то й допомагав. Не менше прихильно ставився і до жіночої праці на журналістичному полі, а зокрема до „Жіночого Світу" і навіть, хоч мало було в нього часу, дещо й написав до журналу, як я його попросила.

Згадуючи сенатора, не можу поминути його дружини Марії та її важливої ролі в житті свого чоловіка. На мою думку, він багато завдячує своїй дружині, яка не тільки була вірною супутницею його життя, але й розуміла та підтримувала його всецело від самого початку їх співжиття. Після одруження сенатор покинув учителювання на „фармах" (мабуть, це було в малому саскачеванському містечку Гефорді, якщо добре пам'ятаю), та пішов на університетські студії аж до докторату включно. Початки не були легкі, прийшли діти і Марія, як добра дружина, мати і господиня, весь час підтримувала три кути хати Тут ще додам, у признанні їм обом, що вони гарно виховали своїх четверо дітей в українському дусі, всім дали високу освіту та одружили з українцями також з високою освітою, що в нашій дійсності, на жаль, не часто буває.

І ось, раптом, не стало нашого сенатора. Яка колосальна втрата! Не тільки для його рідні, але й для українців у Канаді та й поза Канадою.

В нашій пам'яті і певно в пам'яті майбутніх поколінь сенатор Павло Юзик залишиться незабутньою, повноцінною людиною. А мій особистого характеру спогад про нашого дорогого сенатора хай залишиться живим пам'ятником на його могилі в Оттаві, столичному місті Канади.

Стефанія Бубанюк

Патріярх...

(Закінчення зі стор. 2)

Чергового дня Алі Аджа виконав замах на Папу...

В останньому числі з 1986 року „Журналу московського патріярхату" поміщено статтю присвячену православним українцям: „Православ'я — це історична віра слов'ян... Бажаємо, бажаємо, щоб наше серце не було в Римі, який нічого не дав нам, який для нас уніятів був мачухою, а в Києві, що є матірю Руси, і в Москві, яка є столицею універсальної сили цілої Руси і всіх слов'ян... Перше тисячоріччя було грецьке, друге — римсько-німецьке, а третє мусить бути слов'янським..."

Східня політика Риму

Відомо, що від Ватиканського Собору II заіснувала відлига між Римом і Москвою. Її архітектами є Кардинал Агостіно Касаролі та монсіньйор Ахілле Сільвестріні.

До Ватиканського Собору II промовчували в Римі переслідування українських уніятів. „Говорять навіть, що в часі Собору зроблено договір між Римом і Москвою..." писав 20-го травня ц.р. часопис італійської комуністичної партії „Уніта". Він подав теж до відома, що у Ватикані з участю Папи, Кардинала А. Касаролі, монсіньйора А. Сільвестріні та багатьох других кардиналів відбулася вершинна конференція в справі відновлення „Східньої політики". Монсіньйор А. Сільвестріні обстоював потребу діялогу з Москвою і впевняв, що Католицька Церква у УССР знаходиться в кращому положенні як за царів. Згаданий комуністичний часопис назвав Касаролі і Сільвестріні чемпіонами миру.

Автор статті С. Мітромако запитує, хто негайно після нарад передав інформації до комуністичної преси, як теж без проволоки повідомив московського патріярха Пімена про тайний Синод українських католицьких владик у Римі ще заки сам Папа міг познайомитися з його постановами?!

Зміст статті С. Мітромако вказує на те, що її автор має глибші богословські студії і основно познайомлений з навчанням Католицької Церкви про св. Трійцю та про те, що св. Дух походить від Отця і Сина. Цю католицьку правду заперечує Православна Церква, і тому заходять деякі різниці з розумінні св. Трійці, Божества Ісуса Христа, завдань державної влади та значення людини. Цьому суто теологічному питанню автор присвячує більше уваги на початку статті і на основі повищого проводить паралелю між католицьким Заходом і православним Сходом. В тексті находяться три більші знімки (Пімена, постриженого Папи і кардинала А. Касаролі).

Українці в ЗСА повинні висловити щире признання часописові „Ню Солідариті" за поміщення цієї історичної розвідки на його сторінках. Адреса газети: "New Solidarity", P.O. Box 17726, Washington, D.C. 20041 - 0726.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Болюча втрата

Св.п. В. Андрушин

Українська громада Рочестеру понесла болючу втрату. У п'ятницю 25-го липня 1986 року, по довгій і важкій недузі, відійшов у вічність довголітній адвокат Василь (Вілліям) Андрушин. Осиротив дві доньки, Марію і Арлін, сестру Ольгу та внуку Гвин.

Сім років тому назад, зазнав страшного життєвого удару, коли несподівано померла його дружина Анна, яка була його життєвою підпорою, у повному того слова значенні. Покійна Анна була його доброю і вірною дружиною, провадила канцелярію, була його дорадницею, яку Покійний респектував.

Будучи адвокатом, В. Андрушин старався бути завжди з громадою, довгі роки очолював Відділ УККА. Щоб мати контакт з етнічними групами, став президентом міжнародного відділу ПАБНА, був співосновником Української Кредитової Спілки, був довгий час головою, а відтак правним дорадником. Був також членом УНС та членом адвокатської палати.

Похоронні відправи довершили священики церкви св. Йосафата на чолі з о. архипресвітером Филипом Бумбаром з похоронного заведення Пола Гарріса на католицький цвинтар св. Гробу.

Численна українська громада прийшла віддати Покійному останню прислугу в церкві і на тризні. Прощали Покійного такі представники товариств і організацій: Р. Куціль (УККА), В. Венґловський (УКС), В. Іванців (УНД), М. Бабюк (УНС) в імені В. Гавриляка, Б. Губка (ПАБНА), М. Крамарчук (СУА). Тризною провадив в імені родини М. Кубарич.

Борис Губка

УРЯД ТОГО, КОЛИШНЬОЇ французької колонії в Західній Африці, повідомив про арешт дев'ятьох осіб, запідозрених у спробі вчинити вибух в приміщенні амбасади З'єднаних Стейтів Америки в цій країні. На пресовій конференції в місті Лома було оголошено, що заарештовані є громадянами Того і сусідньої країни Бенін. При арешті в них було сконфісковано багато вибухових матеріялів і легкої зброї. Власті Того твердять, що зброя і вибухові матеріяли злочинцям передали працівники лівійської амбасади у столиці Беніну Котоні.

ДИРЕКТОР АГЕНЦІЇ В СПРАВАХ контролі над зброєнням Кеннет Еделман передбачив, що совєтська сторона на американсько-совєтських переговорах у Москві позитивно відгукнеться на пропозиції президента Роналда Регена щодо космічної оборони і зменшення нуклеарних запасів. В той же час він критикував становище, яке зайняв Конгрес, „підриваючи зусилля Президента", маючи на увазі зменшення бюджетних асигнувань Пентагону і недавно прийнятий Палатою Репрезентантів законопроєкт про мораторіюм на нуклеарні випробування.

ІРАН ОБСТРІЛЯВ ТЯЖКИМИ ракетами столицю Іраку Багдад і у цьому нападі загинуло чимало цивільних осіб. Про бомбардування Багдаду ракетами повідомили офіційні засоби масової інформації одної й другої країни. Годину після цього іракські воєнні літаки збомбили іранські оливні рафінерії і підпалили три танкери, які ще й досі горять на відкритому морі.

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що 30-го липня 1986 р., у Львові, з волі Всевишнього відійшла у Вічність наша Дорога Тета

бл. п.
ВОЛОДИМИРА зі ЗАФІЙОВСЬКИХ
ЗАРИЦЬКА

нар. 1892 р. у Бариші, Галичина
вдова по проф. Миронові Зарицькому.

Про молитви за Покійну просять:
сестрінка — ОКСАНА І. ЩУРОВА з чоловіком ЛЕВОМ
племінник — АЛЕКСАНДЕР БОВАНКО

П. Дорожинський...

(Закінчення зі стор. 1)

раїні. Після доповіді приявні мали можливість ставити доповідачеві запитання, а також забирати слово в дискусії, на що одержували вичерпні відповіді. Після доповіді відбулася для всіх приявних спільна перекуска, яка пройшла в теплій та дружній атмосфері.

На запрошення Філії Т-ва „Відродження" в Авежанеді П. Дорожинський відвідав місцевий осередок разом з головою Головної управи Іваном Регеєм та іншими членами Управи. У філії діє активно також жіноча та молодеча організації, танцювальна група та українська суботня школа.

Філія в Авежанеді на чолі з головою Борисом Полотнянкою зорганізувала окрему зустріч місцевої молоді з прибулим головою ІСНО, який у своєму виступі перед 60-членами філії молоді „Відродження" заторкнув декілька для молоді актуальних тем. На закінчення зустрічі танцювальна група під керівництвом молодого інструктора Ореста Карпюка виконала кілька танців.

Відвідуючи українську суботню школу при Т-ві „Відродження" в Авежанеді, якою провадить Клементина Атаманюк, гість мав можливість побувати під час самого навчання, як також в часі окремого виступу місцевої шкільної молоді.

При цьому слід тут також відмітити, що головами всіх філій „Відродження" є молоді, вже тут роджені члени, включаючи сюди також голову Головної Управи Товариства.

На закінчення свого перебування в Аргентині П. Дорожинський був запрошений на оселю „Калина", яка є власністю Товариства „Відродження" та находиться 30 км. від центру міста. Виступаючи перед численно зібраною публікою, гість вказав не лише на матеріяльні й господарсько-фінансові, але й духові вартості і здобутки українських громад у вільному світі та на потребу ці здобутки підсилювати. Він рівночасно вимінив поіменно деяких приявних на зустрічі піонерів та будівничих організаційно системи в Аргентині: членів Української Стрілецької Громади, Товариства „Відродження" та оселі „Калина", а між ними Василя Кривого, Івана Родука, Остапа Крижанівського та інших.

Офіційні відвідини голови ІСНО країн Південної Америки закічено спільною вечерою з провідними діячами організацій системи ІСНО Аргентини.

На прощання гостя при відлеті до Північної Америки зібралася на летовищі численна делеґація, між ними: голова Української Центральної Репрезентації в Арґентині Б. Коваль, голова Головної Ради УЦР Дмитро Грабар, голова Головної управи Товариства „Відродження" І. Регей, голова Організації Українок „Відродження" М. Коваль, директор курсів українознавства проф. В. Котульський, редактор „Нашого Клича" інж. арх. О. Хам та інші.

У ВАШИНҐТОНІ РОЗПОЧАЛИСЯ переговори совєтської дипломатичної делеґації з представниками американського Уряду. Переговори розглядаються як підготова перед зустріччю державного секретаря Джорджа Шулца і міністра закордонних справ СССР Едуарда Шеварднадзе, яка запляноване на середину вересня. Їх зустріч, в свою чергу, повинна привести до встановлення конкретної дати наради на вершинах. Совєтську делеґацію очолює заступник начальника відділу ЗСА і Канади міністерства закордонних справ СССР Віталій Микольчак, американську — заступник державного секретаря в справах Европи і Канади Томас Саймонс.

ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКА Республіка помалу, але систематично починає робити зміни у своїй політиці апартеїду корисні для населення чорної більшости. Президент ПАР Пітер Бота проголосив, що спеціяльна комісія почала працювати над проєктом зміни конституції, яка дозволятиме, перший раз за 300 років, чорному і мішаному населенню брати участь в парляментарних виборах, визначувати своїх кандидатів. В рахубу входитимуть тільки ті африканці, які не проповідують насильно усунення уряду білої меншости, не є прихильниками революції і громадянської війни, не є членами Африканського національного фронту, інфільтрованого комуністами. Найбільші шанси, на думку П. Боти, мають ті, які хочуть жити вільно побіч білих африканців.

У СХОВИЩАХ КОНҐРЕСОВОЇ бібліотеки З'єднаних Стейтів Америки у Вашінгтоні щороку псується майже 77,000 книг. Справа в тому, що з половини минулого століття паперова маса виготовлялася із додаванням сірчаної кислоти. Залишки її і „проїдають" папір протягом 25-100 років. Зокрема, 97 відсотків книг, надрукованих між 1900 і 1939 роками, можуть „прожити" не більше як 50 років. Копіювання їх на мікроплівку — справа кропітка. Тому хеміки запропонували забезпечити такі книжки газоподібною речовиною — дієтилцинком. Щороку мільйон книжок так забезпечуватиметься у сховищах. Це збереже їх на століття.

ДЕЛЕҐАЦІЯ ФАРМЕРІВ з Південної Каролайни звернулась до Уряду, щоб він приспішив допомогу. Посуха, яка існує в кількох південних стейтах, нанесла багато шкоди посівам фармерів, які стратили дотепер понад 600 міл. дол.

ЛІКАРІ, ТВЕРДЯТЬ, що особи, які вживають штучні середники для осолоджування частіше дістають мігрени. Штучний осолоджувач „Нютра світ", який є складником дієтичних напитків і харчів, може причинюватись до мігрен. Тепер ведеться ґрунтовна перевірка „Нютра світ".

Кінцевий іспит.

На світлині матуристи (зліва): Христина Плісак, Михайло Томашевський, Наталка Маслій, Степан Загнійний, Оксана Оленин, Христофор Боднар й Ірина Сисак.

19-ий з черги кінцевий іспит в школі українознавства Осередку СУМ в Ню Йорку відбувся цього року 6-го і 7-го травня—письмовий; 15-го травня—усний з предметів: українська мова, українська література, історія України, географія, культура.

До іспиту приступили учні, які закінчили 12 років навчання українознавчих предметів за програмою Шкільної Ради при УККА: Христофор Боднар, Степан Загнійний, Люба Маслій, Оксана Оленин, Христина Плісак, Ірина Сисак, Михайло Томашевський.

До складу Іспитової комісії входили: д-р Олександер Лужницький, голова; мгр Павлина Андрієнко-Данчук, заступник (викладач української літератури і директор школи); членами Іспитової комісії були вчителі, викладачі предметів у старших клясах: Маруся Данчук-Решітник (українська культура, географія); мгр Іван Кобаса (історія України); Корнель Василик (українська мова).

Прощальний вечір відбувся 22-го травня в Домі Визвольного Фронту.

У святочно прибраній залі зібралися батьки матуристів, учителі, представники організацій, гості та учні 11-ої кляси, які прийшли привітати і попрощати своїх товаришок і товаришів, місце яких вони займуть в наступному шкільному році.

Вечір відкрила директор школи П.Андрієнко-Данчук. Привітавши присутніх, вона попросила о. протопресвітера І. Ткачука провести молитву і передала ведення програми учителеві Корнелеві Василикові.

Після слова директора школи, привітали матуристів представники організацій: д-р Р. Гуглевич від кредитівки „Самопоміч" в Ню Йорку, мгр Іван Винник від Управи Дому УВФ, мгр І. Кобаса від учителів, інж. Іван Лещук (голова) від Управи СУМ, о. протопресвітер І. Ткачук і о. Лев теплими словами вітали і бажали успіхів в нелегкій дорозі майбутности.

Нуся Ґалетей вітала від ОЖ ОЧСУ, від Об'єднаного Комітету склала привіти Маруся Д. Решітник. Всі бажали молоденьким матуристам якнайкращих успіхів у майбутньому, щоб здобували вищу освіту та несли українську правду у широкий світ. Учні 10-ої кляси— Ростишевська Роксоляна і Олесь Решітник, обдарувавши квітами дорогих матуристів, побажали успіхів та всього найкращого в майбутніх студіях.

Директор школи П. Данчук вручила абсольвентам дипломи і грошову нагороду в сумі 20 долярів кожному з фонду учительки сл. п. Богданни Сидор-Чарторийської. Фонд є при ОЖ ОЧСУ Відділу в Ню Йорку, втримує родина Сидор-Чарторийських з сестрою Покійної, Іриною Комар, та членкині ОЖ ОЧСУ своїми однорічними датками. Дирекція школи щиро вдячна за цей благородний дар. Абсольвенти були обдаровані від Батьківського комітету пам'ятковим „Кобзарем" Тараса Шевченка.

Святочний вечір звеличав своєю присутністю інспектор Шкільної Ради д-р О. Лужницький та словом привіту побажав всього найкращого в майбутніх студіях.

Від абсольвентів склав подяку Христофор Боднар, зазначивши, що „...ми будемо вчитися і працювати в майбутньому для нашого народу і в науковий спосіб роз'яснювати чужинцям про нашу землю—Україну". Від Батьківського комітету подяку склав голова Теодор Боднар.

Після молитви, яку провів о. Лев, директор П. Андрієнко-Данчук склала подяку всім, хто спричинився в більшій чи меншій мірі до успіху цього вечора, а особливо голові Батьківського комітету за всі технічні полагодження та приготування смачної перекуски.

Спільною світлиною закінчився цей незабутній вечір абсольвентів школи українознавства осередку СУМ в Ню Йорку.

Марійка Д. Решітник

Родина...

(Закінчення зі стор. 1)

про працю їхнього адвоката М.О'Коннора, який вже два місяці перебув в Ізраїлі та який зумів знайти свідків, які доказують, що І. Дем'янюк не є винним у тих провинах, які йому приписують. Він також зумів нав'язати контакти з пресою і переконати її до більше позитивної настанови до цілої справи, як теж найшов співпрацю з Товариством Єврейсько-українських зв'язків, що його очолює Яків Сусленський.

На думку Е. Нишника справа стоїть тепер на критичній точці і тому дуже потрібні дальші фонди, бо ізраїльський уряд відмовляється платити адвокатові.

З цих причин родина створила тепер Фонд І. Дем'янюка, з якого прибутки будуть йти безпосередньо для адвоката, а Е. Нишник є адміністратором цього фонду, на який можна висилати датки на таку адресу: John Demianiuk Defense Fund, c/o Huntington National Bank, 3199 Berea Road, Cleveland, Ohio, 44111.

Е. Нишник звертає увагу зацікавлених що можна дальше висилати також гроші на адресу організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні зі зазначенням, що датки є на оборону І. Дем'янюка.

В загальному речник родини заявив, що відвідини в Ізраїлі були для усіх великим психічним підбадьоренням і від часу повороту до Клівленду 1-го серпня ц.р. усі вірять, що І. Дем'янюка можуть звільнити від вини і кари. Вони вірять, в поміч Божу, моляться гаряче і, як досі, відчувають Його особливу опіку.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твердовський

Ґольфовий турнір Кредитівки „Самопоміч" — Дітройт

Другий відкритий ґольфовий турнір Кредитівки „Самопоміч" в Дітройті відбувся з рамках широкої, розвагово-спортової програми річного пікніку, 29-го червня ц.р., на Вудленд Ґолф Клюбі поблизу оселі „Діброва".

52-ва учасники, які ранком зголосилися до реєстрації, одержали ґольфові м'ячики і сорочки та безпосередньо після цього почали свої індивідуальні змагання за трофеї Кредитівки „Самопоміч".

Сенсацією цьогорічного турніру була перша офіційна участь на нашому терені двох представниць жіноцтва — С. Кушнір і К. Кізими, які за їхню „відвагу" і витривалість одержали окремі трофеї. Після закінчення розгривок майже усі учасники турніру зібралися на оселі „Діброва", де було проголошено турнірові висліди та церемоніяльне вручення трофеїв переможцям, якими були: Р. Федорович — за найдальший удар; Ю. Тарнавський — за найближче до прапорця; Д. Літкевич — за найдовший „пат". Найнижчий вислід на підставі системи Келовий („гендікеп") здобув Г. Коваленко. На підставі індивідуальних і дійсних вислідів — третє місце здобув А. Літинський, друге місце — М. Вороновичч. Перше місце і чемпіонат Кредитівки на 1986 рік, здобув В. Олексієнко. В жіночому двобої чемпіонат здобула С. Кушнір. Підготовою та проведенням турніру займалися: Я. Конопада і В. Кізима, яким вміло допомагав О. Липецький.

Ґольфові турніри на терені Дітройту втішаються великою популярністю, про що свідчить факт, що крім цього відбутого турніру в цьому році, є заплановані ще три турніри, а саме: Клюбу Українсько-Американських Ґрадуантів; турнір ОДУМ і станиці Українсько-Американських Ветеранів. Ці турніри є відкритими, і усі зацікавлені учасники можуть звертатися за інформаціями безпосередньо до організаторів.

В. Кізима

УСВТ „Ч.Січ" — Юніон Ленсерс 4:0

У п'ятницю, 1-го серпня ц.р., відбулася чергова рунда змагань літнього турніру Д.А.Б.З першої підгрупи зустрілися два чолові суперники, — дружина УСВТ „Ч. Січ" (минулорічний чемпіон цього турніру) і віцечемпіон 1-ої Дивізії Космополітальної Ліґи Юніон Ленсерс, кол. Елизабет. Не зважаючи на мокру площу і дощеву погоду, обидві дружини показали гру на вищому рівні, в якій „Січовики" ввесь час тримали ініціятиву, завдяки чому цим разом змагуни нашого нападу зуміли здобути чотири ґолі А. Бакун 2, Б. Мазур і С. Сабрій по одному.

До закінчення календарних змагань в підгрупах залишилося ще два змагання, одні з яких, — Юніон Ленцерс-Кляркставн С. К., — вирішать, чи наша дружина ввійде до кінцевих розгривок („плей оф").

Склад „Ч. Січі" в цих змаганнях: Хамуляк, Ромійо, Чижович, Сабрій, Сирчвел, Б. Бакун, Санчес, Мазур, А. Бакун, Чекійо, Брієнза. Провідник Володимир Бакун.

Переселенці з Чорнобиля на Закарпатті

У київській „Спортивній Газеті" ч. 87 була надрукована інформація голови Української ради з туризму та екскурсії Віктора Западні, в якій, між іншим, написано: „...Те, що сталось на Чорнобильській АЕС, пекучим болем відлунилось у серцях мільйонів людей. Вони пропонують свої послуги, аби якнайшвидше ліквідувати наслідки аварії, надсилають кошти для допомоги тим, хто постраждав... Наша рада, пише Западня, примірoм, у найстисліші строки надала для відпочинку киян та жителів області майже шість туристичних господарств. Перебудуватись так швидко було, звичайно, непросто. Адже більшість туристичних баз призначені, в першу чергу, для прийому дорослого населення. Тут же довелося зустрітись і з дітьми. Причому, вік малюків нерідко щонайменший. Так, з-понад 22,000 осіб, які відпочивали тільки на першу зміну, було 12,000 дітей. Ситуація, якою непередбаченою вона б не виявилась, однак, не застукала працівників господарств зненацька. За допомогою місцевих керівників справу було налагоджено швидко, чітко, солідно. Підготовлено житлові приміщення, обладнано дитячі майданчики, організовано різноманітні гуртки за інтересами. Немає проблем з харчуванням. Особливий наголос зробили на фрукти, овочі, для немовлят створено молочні кухні. Налагоджено чіткий медичний контроль. І та щирість, з якою зустрічають гостей закарпатці, характерна для запоріжців, кримчан, для господарів інших туристичних закладів з 16 областей України. Наприклад, на базі „Приморя" у Планерському (Кримська область) за один заїзд набираються сил понад дві тисячі осіб, з них майже тисяча дітей. Або туристична база у Севастополі. Тут добряче працювала рада моряків ветеранів.

Теплі слова можна сказати й про працівників бази „Слав'яногорська", що у Донецькій області. Та й про багато інших, де у ці дні від щирого серця діляться теплотою своїх посмішок, уважністю, працьовитістю з тими, чий відпочинок мусить бути добротним, повноцінним, незабутнім, закінчив Западні.

В іншому репортажі В. Михайлов під наголовком „Від щирого серця" в цій же газеті подає деталі з життя переселенців на Закарпатських туристичних і вакаційних осередках. З цього репортажу виходить, що переселенці з Чорнобиля і Київської області проживають в Мукачівському готелі „Латориця" (310 осіб), в Хусті в туристичному осередку „Нарцис", у Ясінях „Едельвайс", у Воловці „Палай"...

— Так, я просто закохалась у красоту Закарпаття, — розповідає переселена співробітниця Київського державного університету С. Чорненька, яка проживає у „Фореллі" у Вовецькому районі, разом з п'ятирічним сином та 14-річною донькою. А як тут цікаво проходять вечорниці...Всіх вражень не перелічиш. Однак, головне, впевнена, це люди. Щедрі, чуйні, ввічливі. Саме вони зробили наш відпочинок незабутнім, зустрічали нас від щирого серця..."

Тепер після довгої мовчанки про чорнобильську катастрофу підсовєтським журналістам наказали писати дещо з житя переселенців в різних частинах України і поза Україною, але це велике горе людей вибілюють так немов би нічого злого на сталося. Очевидно про щедрість, чуйність і ввічливість українців як на Закарпатті, так і в інших частинах України, до переселенців з чорнобильської округи і Київщини ніхто не сумнівається.

Про те, чому Москва не допускає допомоги для жертв чорнобильської катастрофи з країн вільного світу, підсовєтським журналістам невільно писати.

(от)

ПАКІСТАНСЬКА ПОЛІЦІЯ перевела широкі арешти в цілій країні серед дисидентів і критиків урядової політики. Одних посаджено до тюрем, інших поліція тримає під домашнім арештом, ще іншим уряд наказав зголошуватись два рази в тижні на поліційну станицю. Вийнятковий стан в Пакістані був знятий рік тому і це дало можливість повернутися на батьківщину дочці колишнього прем'єра Беназір Бутто, яка очолила в Пакістані опозицію.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО ЛАВРУК, член УНС Відд. 5-го в Асторії, Н.Й., помер 23-го січня 1986 р. на 70-му році життя. Нар. 15-го жовтня 1915 р. в Україні. Похорон відбувся 27-го січня 1986 року на цвинтарі Св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Хоманчук, секр.

НИКИФОР СМОЛА, член УНС Відд. 376-го ім. Тараса Шевченка в Торпі, Вис., помер 22-го січня 1986 року на 73-му році життя. Нар. 1-го грудня 1912 року в Україні. Членом УНС став 1955 р. Залишив у смутку дружину Феодозію. Похорон відбувся 25-го січня 1986 року на парафіяльному цвинтарі Св. Марії в Колбі, Висконсин.

Вічна Йому Пам'ять!

А. Ґвязда, секр.

ВАСИЛЬ ДЕРЛИЦЯ, член УНС Відд. 277-го в Гартфорді, Конн., помер 1-го квітня 1986 року на 92-му році життя. Нар. 3-го березня 1894 року в Україні. Залишив у смутку доньку, сина і двох внуків. Похорон відбувся 4-го квітня 1986 року в Глестонбері.

Вічна Йому Пам'ять!

Семен Кравець, секр.

ІВАН РУДАВСЬКИЙ, ЧЛЕН УНС Відд. 395-го ім. Митрополита А. Шептицького в Чикаґо, Ілл., помер 21-го січня 1986 року на 65-му році життя. Нар. 8-го вересня 1921 року в селі Горлиці, Галичина. Залишив у смутку дружину Елис, синів Юрія і Роберта. Похорон відбувся 24-го січня 1986 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Стефанія Лісович, секр.

МИХАЙЛО ГАРАСИМІВ, член УНС Відд. 8-го Т-ва „Подільська Січ" в Йонкерсі, Н.Й., помер 5-го квітня 1986 року на 62-му році життя. Нар. в 1924 році в Україні. Членом УНС став 1937 року. Залив у смутку дружину Варвару, доньку Михайлину і сестру Ольгу. Похорон відбувся 8-го квітня 1986 року на цвинтарі Феркліф у Гартсдейл, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Кульчицька, секр.

КАРЛО ДАЧИШИН, член УНС Відд. 168-го ім. св. Василія в Перт Амбою, Н. Дж., помер 14-го квітня 1986 року на 66-му році життя. Нар. 5-го липня 1920 року в Перт Амбой, Н.Дж. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку дружину Анну, дітей Гаррі, Анну, Павлю і Катерину; 6 братів і 4 сестри. Похорон відбувся 18-го квітня 1986 року на Укр. Кат. Цвинтарі в Говплон, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Іван Бабин, секр.

ЮСТИНА МЕЛЬНИЧУК, член УНС Відд. 42-го ім. Тараса Шевченка в Пассейку, Н. Дж., померла 17-го березня 1986 р. на 85-му році життя. Нар. 4-го березня 1901 р. в селі Камінка Струмилова в Західній Україні. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку сина Євгена з дружиною та внуком. Похорон відбувся 20-го березня 1986 року на цвинтарі Риджвуд у Кліфтоні, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

І. Блиха, секр.